

Připravili jsme pro vás listopadovou rozesílku s číslem 17/2024. Rubriky s novým textem jsou označeny symbolem .

V rozesílce najdete pozvánky na osvětové a vzdělávací akce a programy, odkazy na grantové výzvy, tipy na výukové materiály.

Rozesílka vychází s přílohou Poctivě vyrobené PV/7/2024.

V části I, na stránkách 2–11, najdete AKTUÁLNÍ informace – zprávy z tisku, grantové výzvy, pozvánky na vzdělávací programy a akce, informace o kampaních.

V části II přinášíme náměty a inspiraci i tipy na pomůcky a publikace (str. 12–16).

Část III přináší stálý soubor informací a odkazů k důležitým tématům (od str. 17).

Archív rozesílek: www.liska-evvo.cz/rozesilka

VÝZNAMNÉ DNY V LISTOPADU: 1. 11. – Mezinárodní den veganství, 9. 11. – Světový den svobody, 10. 11. – Světový den vědy pro mír a rozvoj

<https://www.ekokalendar.cz/>

Akce do DIÁŘE:

Pátek 8. listopadu	Workshop pro lektory LÍSKY www.liska-evvo.cz
Pátek 15. listopadu	Vsetínské školy za lepší svět www.liska-evvo.cz
Pátek 13. prosince	Členská schůze LÍSKY www.liska-evvo.cz

Osvětové kampaně LÍSKY

PTÁCI – ŽIJ TADY S NÁMI	PŘÍRODNÍ ZAHRADA – PŘÍRODA POD NAŠIMI OKNY	STROMY a MY	POCTIVĚ VYROBENÉ, SPRAVEDLIVĚ ZAPLACENÉ	POCTIVĚ VYROBENÉ, PODPORA MÍSTNÍ UDRŽITELNÉ EKONOMIKY
1.–30. DUBNA	1. května – 15. června	15. září – 31. října	celoročně	celoročně
www.liska-evvo.cz	www.liska-evvo.cz	www.liska-evvo.cz	www.liska-evvo.cz	www.liska-evvo.cz

Zapojte se do osvětových kampaní LÍSKY a podpořte důležitá témata **PTÁCI, ZAHRADA, STROMY, FAIR TRADE a místní udržitelná ekonomika,**

www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane

Hlavním cílem kampaní je osvěta tématu s dopadem na šetrnější a odpovědnější přístup k přírodě a životnímu prostředí.

Každá kampaň vychází z významného dne či **klíčové akce.**

Ke kampani je sestaven **kalendář akcí,** zahrnující aktivity a programy zapojených a spolupracujících organizací, vydána **tisková zpráva,** osvětové a didaktické **materiály, metodické listy či pomůcky.**

OBSAH ROZESÍLKY 17/2024

Část I INFORMACE, AKTUALITY, POZVÁNKY NA AKCE, NABÍDKA PROGRAMŮ PRO ŽAKY I DOSPĚLÉ, KAMPANĚ

I/1	Zprávy z LÍSKY	... str. 2
I/2	Aktuality, zprávy z webu a tisku	... str. 3
I/3	Grantové výzvy	... str. 5
I/4	Pozvánky na akce, osvětové kampaně	... str. 6
I/5	Vzdělávací programy a metodická podpora EVVO	... str. 9
I/6	Výukové programy, projektové dny pro školy a školská zařízení	... str. 10

Část II METODICKÁ PODPORA

II/1	Náměty, doporučení, inspirace, příklady dobré praxe	... str. 12
II/2	Tipy na publikace, časopisy, učební pomůcky a další pomocníky	... str. 14
II/3	Program Učíme se venku	... str. 15
II/4	Projekty pro školy, soutěže	... str. 16
II/5	Tipy na výlety, exkurze, výstavy	... str. 16

Část III UŽITEČNÉ ODKAZY A INFORMACE

III/1	Udržitelný rozvoj	... str. 17
III/2	Přírodní zahrady	... str. 18
III/3	Zelené okénko	... str. 18
III/4	Místní produkty, biopotraviny	... str. 18
III/5	Fairtrade	... str. 19

Podpořte LÍSKU

Programy a činnosti můžete podpořit finančně:

- ✓ členstvím v Klubu LÍSKY
- ✓ darem prostřednictvím darovacího formuláře [DARUJME.CZ](https://www.darujme.cz)

Klub LÍSKY

Svým členstvím v Klubu LÍSKY podpoříte programy pro děti a osvětové kampaně, stanete se součástí dění, získáte informace a benefity a zároveň dáte všem najevo, že nám fandíte.

V roce 2022 členové Klubu Lísky zaslali 36.000 Kč. V roce 2023 to bylo 42.000 Kč.

Děkujeme za dlouhodobou podporu, díky níž můžeme tvořit tematické programy a materiály pro učení venku.

Dar LÍSCĚ

prostřednictvím darovacího formuláře [DARUJME.CZ](https://www.darujme.cz)

S LÍSKOU v přírodě je prima. Podporujeme pedagogy a lektory, aby přenesli výuku co nejvíce ven, do školních zahrad a okolí školy. Poskytujeme náměty a příklady, co a jak venku učit. Zaměřujeme se na budování a využívání zahrad a propagujeme benefity kontaktu dětí s přírodou. Aktivně se věnujeme tématu ptáci, stromy, voda, fair trade, místní udržitelná ekonomika a potravinová soběstačnost. Připravujeme výukové programy a projektové dny, žákovské kampaně, akce pro rodiny s dětmi, veřejnost, osvětové kampaně, konference, semináře, kurzy a exkurze pro pedagogy. www.darujme.cz/projekt/1203070

V roce 2022 jsme z vašich darů získali 1.470 Kč. V roce 2023 to bylo 4.000 Kč.

Velmi si toho vážíme a DĚKUJEME.

část I • INFORMACE, AKTUALITY

I/1

Zprávy z LÍSKY

V říjnu jsme koordinovali osvětovou kampaň STROMY a MY. Zapojilo se téměř 30 organizací a škol.

Připravili jsme tři další workshopy pro pedagogy v rámci dalšího vzdělávání na UP Olomouc a dva k tématu učíme se venku a badatelství pro školy v území MAP Kopřivnice.

Ve středu 23. října proběhla XXIII. Krajská konference o EVVO na téma Spokojený učitel, které se zúčastnilo 115 učitelů, lektorů a zástupců veřejné správy.

Bylo předáno 25 ocenění v XXIV. ročníku CENY za přínos EVVO ve Zlínském kraji, viz tisková zpráva.

Ukončili jsme programy pro školy v Arboretu Semetín.

Novinkou jsou programy pro II. stupeň ZŠ a SŠ. Nastala ideální doba pro jejich objednávání.

Aktivně se zapojujeme do kampaní na území města Vsetín i v regionu. V pátek 4. října jsme Férovou kavárnou podpořili benefiční knihovnický běh pro Světlušku.

V listopadu nás čekají další workshopy pro pedagogy, workshop pro lektory Lísky a tradiční akce Vsetínské školy za lepší svět.

Těšíme se na setkávání,
Vaše LÍSKA

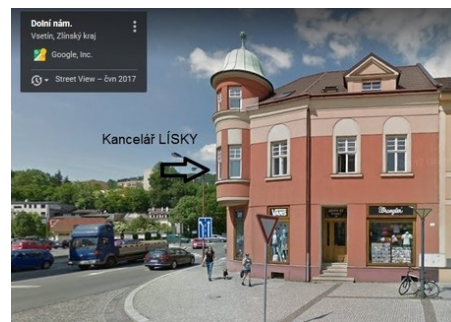
Provoz kanceláře LÍSKY a Férového občůdku

Z organizačních důvodů zůstávají hodiny pro veřejnost omezeny.

V případě potřeby nám můžete zavolat: 605 806 840, nebo 734 122 430.

Férový občůdek je k dispozici dle možností, ideálně po domluvě předem.

Děkujeme za pochopení.

Kancelář a Férový občůdek Lísky
www.liska-evvo.cz/doc/ferovy-obchudek

LUKÁŠOVY HRAČKY potěší a pomáhají

<https://www.facebook.com/lukasovyhracky>

Renáta Lažová, tel.: 605 570 103

Klub LÍSKY je tady již 10 let

Klub pro naše příznivce a podporovatele má aktuálně 65 členů.

Každoročně získáváme od dárců do rozpočtu Lísky více než 40.000 Kč! To je částka, díky níž můžeme spolufinancovat projekty na venkovní výuku dětí. DĚKUJEME!

Doporučené částky na 12 měsíců:

Osobní členství: od 400 Kč

Rodinné členství: od 600 Kč

Škola, organizace: od 1.000 Kč

<https://www.liska-evvo.cz/doc/klub-lisky>

LÍSKA

Zlínský kraj
Kraj bez hranic

Rozesílka LÍSKY 17/2024

strana 2

Každý týden může být Týden pro wellbeing ve škole

Týden pro wellbeing ve škole 2025

Myšlenka na uspořádání Týdne pro wellbeing ve škole vznikla v rámci Partnerství pro vzdělávání 2030+ zhruba před rokem, kromě jiného jako reakce na další z řady varovných dat o horšícím se duševním zdraví českých dětí. Během následujících měsíců bohužel další nepříznivá data přibyla – patří mezi ně například výzkum Národního institutu SYRI, podle nějž čtvrtina dospívajících aktuálně nezažívá pocit duševní pohody, <https://www.syri.cz/tiskove-zpravy/dusevni-pohoda-skolaku-hlavni-rol-i-hraji-vztahy-mezi-vrstevniky>

Odborníci a odbornice považují za varující i zjištění, že 26 % dospívajících ze 6. tříd spíše nevnímá školu jako místo, kam by patřili, a pro 24 % z nich není škola místem, kde si snadno hledají přátele.

To všechno jsou důvody, proč myšlenku potřeby a nepostradatelnosti wellbeingu ve vzdělávání šířit a podporovat.

Zapište si do diáře datum 4.–11.2 a přečtěte si tiskovou zprávu o přípravách ročníku 2025.

Už teď můžete přemýšlet, jak se zapojit nebo jak udělat ve vaší škole z každého týdne týden pro wellbeing...

<https://www.wellbeingveskole.cz/startujeme-pripravy-na-tyden-pro-wellbeing-ve-skole-uskutecni-se-4-11-unora-2025/>

12 připomínek na každý den:

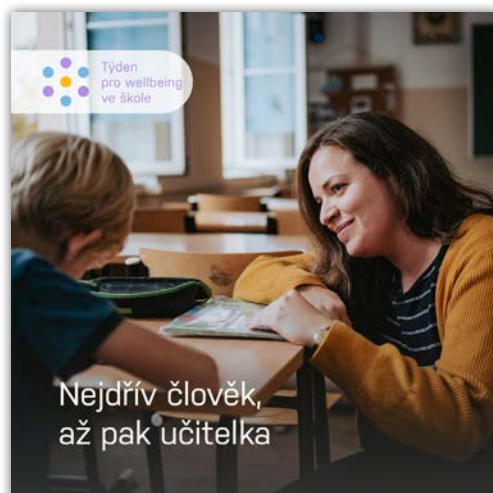
1. Laskavost je zdarma
2. Úsměv je nakažlivý
3. Každý je jiný a má svou cestu životem
4. Štěstí najdete uvnitř sebe
5. Názory druhých neurčují, kým doopravdy jste
6. Minulost se nedá změnit
7. Přehnané přemýšlení může vést ke smutku
8. Selžeš, jen když se vzdáš
9. Časem se věci mohou zlepšit
10. To, co se děje kolem tebe, není tvoje část
11. Souzení ostatních ukazuje tvůj charakter
12. Pozitivní myšlenky vytvářejí pozitivní věci

Specializační studium pro koordinátory EVVO

Od března 2025 připravují na Lipce nový, již 18. běh specializačního studia pro koordinátory EVVO, můžete se začít hlásit.

Zažijete s námi řadu dobrodružství!

www.lipka.cz

Tohle by mělo být samozřejmé:

vyrůstat v bezpečném prostředí

mít rodiče, kteří umí regulovat svoje emoce

naučit se doma otevřeně komunikovat

mít od rodičů podporu pro své zájmy

mít rodinu, ve které bydlí láska a přijetí

mezi řečí

Zlín 23. 10. 2024 | Ocenění pro osobnost environmentální výchovy a osvěty ve Zlínském kraji za rok 2024 bylo na XXIII. Krajské konferenci o environmentálním vzdělávání, výchově a osvětě předáno panu Petru Chytilovi, emeritnímu řediteli ZŠ Vsetín, Rokytnice a aktivnímu včelaři a lektorovi Lísky a Arboreta Semetín

Již dvacátý třetí ročník Krajské konference

o environmentálním vzdělávání, výchově a osvětě ve Zlínském kraji připravila Líska s partnery. Tradiční inspiromat zajímavých a aktuálních témat, tipů a nápadů pro formální a neformální vzdělávání prolínalo hlavní téma: **Spokojený učitel.**

Součástí programu konference byl **blok referátů k hlavnímu tématu**, kde se o své názory a zkušenosti podělila Michaela Štáfková, Martin Kříž, Marie Petřů, Veronika Stočková a Katarína Čižmarová.

Pro více než 100 účastníků konference byly připraveny **workshopy ve 3 sekcích** s lektory Michaelou Štáfkovou, Martinem Křížem, Marií Petřů, Veronikou Stočkovou, Amálií Janíkovou, Markétou Šobáňovou, Veronikou Jurčákovou a Jakubem Šneidrem. Většina inspirativních aktivit směřovala k péči o duševní zdraví pedagogů i žáků, praktické výuce, využití zajímavých aplikací, technologií a pomůcek na poznávání přírody, učení v souvislostech a využití moderních didaktických forem a metod.

Účastníci získali i zajímavé tematické výukové a osvětové materiály. V doprovodném programu se představili: Ateliér přírodního barvířství Vsetín, ALCEDO – středisko volného času a plavecká škola Vsetín, Centrum Veronica Hostětín, Dům dětí a mládeže Šikula Uherské Hradiště, Chaloupky Kněžice, Můj první zápisník, Amélie Janíková, Rezekvítek Brno, Středisko volného času Klubko Staré Město, ARPOK Olomouc, SEVER Horní Maršov, Junák – český skaut, Skautský institut z.s., program Patronáty, Centrum volného času Lužánky Brno a Vzdělávací a informační středisko Bílé Karpaty, Veselí n. M.

V úvodní části konference byly předány Ceny za přínos k rozvoji EVVO v regionu. Cena je vyhlašována od roku 2001. Nominováno bylo 25 osobností, škol, organizací a projektů. Osobností EVVO se stal PaedDr. Petr Chytil.

„V době, kdy působil na pozici zástupce ředitele a později ředitele školy v Rokytnici, stál za celou řadou projektů a aktivit školy. Vždy podporoval a svou pracovitostí a zaujetím inspiroval své kolegy i žáky. Škola má jednu s prvních přírodních školních zahrad v regionu, dlouhodobě se profiluje zaměřením na EVVO, je zapojena do významných programů, např. GLOBE, Les ve škole, Badatelé, Fairtradová škola, Světová škola atd.

V Arboretu Semetín se podílí na správě včelstva, je hlavním organizátorem tematických akcí pro veřejnost, odbornou veřejnost i rodiny s dětmi. Druhým rokem je lektorem lískových programů pro MŠ a ZŠ. Je autorem projektu výukového včelína, spoluautorem při samotné realizaci. S kolegou Petrem Vičanem je klíčovou postavou včelařských akcí. Je také autorem mnoha nápadů na inovaci a popularizaci arboreta, včetně popularizace v médiích. Sám je vášnivý včelař a jeho postupy a med sbírají ocenění na významných akcích včelařů“, vyzdvihla jeho přínos EVVO v regionu předsedkyně LÍSKY Iva Koutná.

Konferenci připravila Líska, z.s., SVČ Klubko Staré Město, DDM Šikula Uherské Hradiště, VIS Bílé Karpaty, ALCEDO – středisko volného času a plavecká škola Vsetín s finanční podporou Zlínského kraje a MŽP.

Ceny za přínos rozvoji EVVO ve Zlínském kraji za rok 2024

1. Osobnost EVVO ve Zlínském kraji

PaedDr. Petr Chytil Včelaři Vsetín / Emeritní ředitel ZŠ Vsetín, Rokytnice

2. Ředitel školy / manažer nevládní neziskové organizace

Ing. Marie Křiváková Ředitelka Centra Veronica Hostětín
ZO ČSOP Veronica
Mgr. Blanka Palátová Základní škola a Mateřská škola Choryně, okres Vsetín, p.o.
Mgr. Livia Popesková Mateřská škola Zlín, Sokolská 3961

3. Koordinátor EVVO, pedagog, lektor

Mgr. Veronika Stočková VIS Bílé Karpaty
Mgr. Veronika Jurčáková Dutohlávky Vizovice

4. Pracovník/dobrovolník nevládní neziskové organizace

Mgr. Markéta Šobáňová Rodinné centrum Valašské Klobouky, z.s.
PaedDr. Petr Chytil Včelaři Vsetín / Emeritní ředitel ZŠ Vsetín, Rokytnice
Josef Zádřapa Včelaři Vsetín
Ing. Jiří Trezner Muzeum regionu Valašsko, p.o.

5. Veřejná správa / politik

Ing. Milan Daňa Obec Liptál, starosta

6. Žák základní/střední školy

Viola Burdová, Jana Trefilová, Matyáš Chovanec, Boris Matyska
žáci 5. ročníku 2023/24,
ZŠ a MŠ Choryně, okr. Vsetín, p.o.

7. Podnikatelský sektor

Mgr. Ludmila Rumánková Mužikovská AGROFYTO spol. s.r.o.
Radek a Zuzana Fryzelkovi KVĚTOMLUVA, s.r.o.

8. Škola / školské zařízení / nevládní nezisková organizace

Základní škola Záhorovice, okres Uherské Hradiště
Záhorovice 164, Záhorovice 687 71
Potravinová banka ve Zlínském kraji, z. s.
Hrbová 1561, 755 01 Vsetín
Rodinné centrum Valašské Klobouky, z.s.
Vedoucí Mgr. Markéta Šobáňová

9. Projekt / aktivita / program v oblasti EVVO

Tradiční kosení bělokarpatských luk, škola ochrany přírody a krajiny
ZO ČSOP KOSENKA Brumovská 11, 766 01 Valašské Klobouky,
Projekt „PRO KRAJÁNKY“ ZŠ a MŠ Choryně, okres Vsetín, p.o.
Ekologická olympiáda středoškoláků Zlínského kraje
pořadatel: Gymnázium Valašské Klobouky
koordinátor projektu: Bc. Radka Brtišová
Vzdělávací prvky v Arboretu Semetín
Městské lesy Vsetín, s.r.o.,
Komise životního prostředí města Vsetín

10. Objev roku v oblasti EVVO – jednotlivec/organizace

Bc. Zuzana Čevelová Farmářka, lektorka
DDM Uherské Hradiště, Purkyňova 494, p.o.,
Pracoviště Přírodovědné centrum Trnka
Mgr. Michaela Viazanko ZŠ a MŠ Karolinka

Významné ocenění pro Yvonnu Gailly

Prezident Petr Pavel při příležitosti státního svátku 28. října udělil státní vyznamenání významným osobnostem. Medaili za zásluhy o stát v oblasti vědy dnes převzala i fyzička, ekoložka, expertka na ochranu životního prostředí a ředitelka Ekologického institutu Veronica, Yvonna Gaillyová. Srdečně gratulujeme k tomuto uznání, které nejen oceňuje její dlouholetou práci a přínos v oblasti ochrany přírody a klimatu, ale také podtrhuje význam neziskového sektoru. Těší nás, že mezi oceněnými je stále více zástupců neziskových organizací, zejména žen, které přinášejí pozitivní změny.

Ekologický institut Veronica

Fairtradové školy zkoušejí rozmanité způsoby podpory pěstitelů

Kampaň Fairtradové školy funguje už 12 let a školní týmy svými aktivitami podporují pěstitele kávy, kakaa nebo banánů. Přicházejí s kreativními nápady, jak téma fair trade dostat do výuky i mezi veřejnost. Celkem je nyní v České republice 54 škol zapojených do kampaně, z nichž 38 již získalo titul.

Jejich aktivity jsou různorodé. Většina se organizačně zapojuje do obou celostátních akcí pořádaných organizací Fairtrade Česko a Slovensko, tedy Férové snídaně a Výstavy na stromech, kromě toho však rozvíjejí další aktivity podle svých možností. Jedním z klíčových pilířů bývá spolupráce školy s jinými školami, případně i s místní samosprávou. Například ve Valašských Kloboukách, které jsou Fairtradovým městem, spolupracují zástupci Zdravého města se dvěma místními školami. Společně plánují akce a navzájem se podporují. Pedagožka ze ZŠ Valašské Klobouky Michaela Šebáková k tomu říká: „Moc se mi líbí, jak tu všichni táhneme za jeden provaz a děláme akce koordinovaně. Nepracujeme individuálně, ale společně rozvíjíme fairtradovou myšlenku.“

Podobně činorodá je spolupráce škol a města také v Litoměřicích, Vsetíně, Žďáru nad Sázavou, Valašském Meziříčí nebo třeba v Otnici. Kupříkladu ve Vsetíně fungují již čtyři Fairtradové školy a vzdělávací organizace Líška, která se zabývá environmentálním vzděláváním, výchovou a osvětou. Společně plánují aktivity, pořádají semináře, ale i každoroční celoměstskou akci Vsetínské dny pro fair trade. Svou energií, časem a nápady do aktivit nepřispívají jen pedagogové, žáci nebo lidé z neziskového sektoru, ale také kuchařky, jak popisuje **Alena Kužmová ze ZŠ Ohrada, Vsetín** „V rámci Vsetínských dnů pro fair trade začleňujeme ve školní jídelně široké spektrum fairtradových potravin, jako je quinoa, kokosové mléko, koření, čaje nebo kakao.“

Jan Jícha

Celý článek na <https://www.fairtradovamesta.cz/aktuality/rozmanite-zpusoby-podpory-pestitelu/>

Fairtrade ČR slaví 20 let

V pondělí 4. listopadu se bude v Praze konat výroční konference a oslava 20 let Fairtrade ČR.

Akce proběhne v **Muzeu literatury**. Oslava bude mít dvě části, a sice výroční konferenci od 14 hodin a následný večerní koktejl od 18 hodin. Konference bude složena ze dvou bloků, známá cukrářka **Mirka van Gils Slavíková** a zakladatel Fair & Bio pražírny **Martin Třešňák** pohovoří o svých zkušenostech z fairtradových pěstitelských družstev v Latinské Americe. Následně se expertka na AI **Daria Hvižďalová** a publicista **Bob Kartous** zaměří na budoucnost globálního vzdělávání a využívání nových technologií včetně umělé inteligence při práci se studentstvem. Od 18 hodin začne večerní část programu. Během večerního koktejlu se můžete těšit na občerstvení, prostor pro networking, hudbu, ale také na zajímavá překvapení.

Záštitu akce udělily první dáma České republiky Eva Pavlová a také náměstkyně primátora hlavního města Prahy zodpovědná za životní prostředí a klimatický plán Jana Komrsková.

<https://fairtrade.cz/>

Stromem roku se stal 800letý dub z Chrudimska

Lidé zvolili nového nositele titulu Strom roku České republiky. Stal se jím Lukavický dub ze stejnojmenné obce v Pardubickém kraji. Vítěze vyhlásila Nadace Partnerství na slavnostním vyhlášení 23.10. v Brně. Od veřejnosti památný dub letní obdržel bezmála 10 tisíc hlasů. Další dvě místa připadla českým národním stromům: Stříbro získala památná Roštínská lípa na Kroměřížsku, bronz připadl dvojici Lip u Wohlmannova kříže rostoucí v obci Václavice u Hrádku nad Nisou. Kompletní výsledky ankety jsou již na webu www.stromroku.cz. Anketu Strom roku pořádá Nadace Partnerství pod záštitou ministra životního prostředí a za podpory Státního fondu životního prostředí.

<https://www.sfzp.cz/tiskove-centrum/tiskove-zpravy/detail-tiskove-zpravy/>

4. ročník Běhu pro Světlušku se vsetínskou knihovnou

I přes nepřízeň počasí se na trati letošního běhu pro Světlušku s knihovnou sešlo 104 běžkyň a běžců. Náramně jsme si to užili i díky kapele ŠAMAT a Věra Strbačková

Děkujeme všem partnerům GALVAMET, KASKO – přední český výrobce stínící techniky, Radegastovna U Lva, LÍŠKA, SONS ČR, z.s. - Oblastní odbočka Vsetín, studentům Střední škola Kostka, vsetínským skautům a spoustě dalším pomocníkům a dobrovolníkům na trati. Pro Světluška – Nadační fond Českého rozhlasu bylo vybráno 27.071,00 Kč.

Vše podrobně i s fotogalerií ve zprávě na webu

<https://www.mvk.cz/vsetin-bezel-s-knihovnou-pro-svetlisku-3/>
Fotografie (zdroj: Archiv MVK Vsetín)

I/3

Grantové výzvy

- **Podejte si žádost o grant u Nadace Partnerství.** Máte chuť udělat něco pro místo, kde žijete? Aktuální nabídku grantů sledujte na www.nadacepartnerstvi.cz/granty
- **Aktualizovaný harmonogram výzev OPJAK na rok 2024** Najdete ho na webu <https://opjak.cz/harmonogram-vyzev/>

Líška

Zlínský kraj
Kraj bez hranic

Rozesílka LÍŠKY 17/2024

strana 5

Save the Date**BADATELSKÁ KONFERENCE 2025**

Nenechte si ujít největší badatelskou událost školního roku!

Další ročník konference proběhne 22.–23. května 2025 na ZŠ Židlochovice U Brna.

Čekají vás žákovské projekty z celého světa, tržičte badatelských aktivit a zajímavé workshopy na nejrůznější témata.

Neumíte si takové setkání představit? Podívejte se na krátký reportáž z loňské konference: https://youtu.be/KV4_JHAYHww

Sledujte web, kde budou postupně informace o nadcházející konferenci: <https://badatele.cz/badatelska-konference-2024/>

**Druhý ročník národní konference
VZDĚLÁVÁME (SE) PRO KLIMA 2**

Konference se koná 3. 12. 2024 v Praze a nabídne jedinečnou příležitost k inspiraci, sdílení zkušeností a vzájemnému obohacení v tématu vzdělávání o klimatické změně.

Potkáme se naživo a vyměníme si nové podněty pro výuku o klimatických změnách. Čekají vás praktické workshopy, nové didaktické postupy a inspirace ze zahraničí.

Více o akci naleznete [ZDE](#).

SEVER slaví, a to hned dvakrát!**Letos je to právě 30 let od založení organizace a zároveň 20 let od vzniku programu Škola pro udržitelný život**

Pojďte s námi oslavit naše výročí sérií konferencí

- Srdečně vás zveme na **národní konferenci „MÍSTO PRO UČENÍ – UČENÍ PRO MÍSTO“**. Podtitul konference je místně zakotvené učení jako nástroj spolupráce mezi různými aktéry v obcích a městech.
KDY: **8. 11. 2024, 10–16 hodin**
KDE: SEVER Horní Maršov
Konference je ZDARMA
Více informací v příloze
Přihlásit se můžete rovnou [ZDE](#).
- V rámci programu Škola pro udržitelný život Vás srdečně zveme na **konferenci OD INDIVIDUÁLNÍ AKCE K PROSAZOVÁNÍ ZMĚN – KOMFORTNÍ NEBO KONFLIKTNÍ PROJEKTY?** Jak 20 let Školy pro udržitelný život a podobných programů přispívá k posunu v zaměření environmentální výchovy na schopnost uskutečňovat změny ve svém okolí a je to dostatečné?
KDY: **9. 11. 2024, 10–14 hodin**
KDE: SEVER Horní Maršov
Konference je ZDARMA
Více informací včetně přihlášky v příloze
Přihlásit se můžete rovnou [ZDE](#).

**JAK NA PROJEKTOVOU VÝUKU
POSELSTVÍ VELIKONOČNÍHO OSTROVA**

WORKSHOP S PRAKTICKÝMI PŘÍKLADY ZAVÁDĚNÍ MODERNÍCH
DIDAKTICKÝCH FOREM A METOD

7. 11. 2024 | 9 - 14 HODIN
HÁJENKA SEMETÍN, VSETÍN

Lektorka:
Mgr. Helena Nováčková,
LIPKA Brno

Praktické ukázky projektové výuky s využitím zajímavých témat.
Čím nás oslovuje příběh zaniklé civilizace? Inspiruje nás, abychom zachránili tu naši!

Doporučeno pedagogům ZŠ.

Pro účastníky bude připraveno malé občerstvení.
Přihlášování do 30. 10. 2024 prostřednictvím formuláře.
Informace: pavlina.zivnickova@mestovsetin.cz

MAP ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ
VSETÍNSKO IV
R.Č.: CZ.02.02.XX/00/23_017/0008342

Spolufinancováno
Evropskou unií

**JAK NA UČENÍ VENKU A BADATELSKY
ORIENTOVANOU VÝUKU**

NÁSLEDNÝ WORKSHOP K ZAVÁDĚNÍ MODERNÍCH DIDAKTICKÝCH
FOREM A METOD

19. 11. 2024 | 9 - 13 HODIN
HÁJENKA SEMETÍN, VSETÍN

Lektoři:
Mgr. Iva Koutná
Mgr. Liběna a Mgr. Tomáš Dopitvili

Jak na venkovní učení - sdílení zkušeností ze škol. Inspirace a praktické ukázky aktivit a výukových materiálů k rozvoji přírodovědné, čtenářské i matematické gramotnosti.

Doporučeno pedagogům ZŠ.

Pro účastníky bude připraveno malé občerstvení.
Přihlášování do 4. 11. 2024 prostřednictvím formuláře.
Informace: pavlina.zivnickova@mestovsetin.cz

MAP ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ
VSETÍNSKO IV
R.Č.: CZ.02.02.XX/00/23_017/0008342

Spolufinancováno
Evropskou unií

RÁDI VÁS UVIDÍME NA WEBINÁŘÍCH!

Učíme se
venku

17. 10.

VĚDA VENKU - PŘÍRODOPIS A EV NA 2. STUPNI

11. 11.

VĚDA VENKU - ZEMĚPIS A GEOLOGIE NA 2. STUPNI

4. 12.

VĚDA VENKU - CHEMIE NA 2. STUPNI

12. 12.

VĚDA VENKU - MATEMATIKA A FYZIKA NA 2. STUPNI

UCIMSEVENKU.CZ/SEMINARE/

Učíme se
venku

11. 11.

VĚDA VENKU - ZEMĚPIS A GEOLOGIE NA 2. STUPNI

2. webinář z cyklu VĚDA VENKU zaměřený na 2. (3.) stupeň. Co vše lze přenést ven a co usnadní výuku. Jak získat pomůcky zdarma, jaké aplikace využívat.

LEKTOŘI:
MGR. JUSTINA DANIŠOVÁ,
ING. MARTIN KRÍŽ

Učíme se
venku

4. 12.

VĚDA VENKU - CHEMIE NA 2. STUPNI

Zdá se to velmi náročné, ale díky úžasné zkušené venkovní učitelce Jitce Macenauerové objevíte, jak si venku "vytvořit" chemickou laboratoř.

LEKTORKA:
MGR. BC. JITKA MACENAUEROVÁ

Učíme se
venku

12. 12.

VĚDA VENKU - MATEMATIKA A FYZIKA NA 2. STUPNI

Matika a fyzika patří ven. Nechte se inspirovat, co na 2. (3.) stupni lze venku s dětmi/studenty objevovat v rámci fyziky a matematiky v praxi.

LEKTOR:
ING. TOMÁŠ KRÁSENSKÝ

Veletrh VENKU, 3. a 4. prosince 2024, SLUŇÁKOV OLOMOUC

3. prosince

KLIMA V DIALOGU A VE VÝUCE

určeno pro pedagogy 2. stupně ZŠ a SŠ

<https://slunakov.cz/veletrh-venku-klima/>

FB událost: <https://fb.me/e/hJ2GwUljl>

4. prosince

SMYSL PRO ZAHRADU, ZAHRADA PRO SMYSLY

určeno pro pedagogy 1. stupně ZŠ a MŠ

<https://slunakov.cz/veletrh-venku-zahrada/>

FB událost: <https://fb.me/e/4NJ941sh3>

Líska

Zlínský kraj
Kraj bez hranic

Rozesílka LÍSKY 17/2024

strana 7

OMEPEP Česká republika | Práva od začátku

MUNI PED

Udržitelně od mateřské školy

Český výbor Světové organizace pro předškolní výchovu OMEP a Katedra primární pedagogiky PdF MU v Brně zve na konferenci zaměřenou na předškolní vzdělávání k udržitelnému rozvoji

Program konference

- 9.30 registrace účastníků
- 10.00 zahájení konference
- dopolední program 10.00 - 12.30**
- Ingrid Engdahl (OMEPEP Švédsko): Kindergartens' contribution to a sustainable society
- Milada Rabušicová (OMEPEP ČR): Hodnotící škála pro posouzení udržitelného rozvoje v mateřských školách
- Petra Vystrčilová (OMEPEP ČR) a Karolína Vlasáková Kapuciniánová (MŠ Semínko, Toulecův dyůr, Praha): Představení online kurzu Udržitelnost od začátku
- Hana Splavcová (NPI): Informace k revizi RVP PV
- 12.30 - 13.00 přestávka
- odpolední program 13.00 - 16.00**
- Helena Naváčková (Lipka Brno): Studánky vily Rozárky
- Milena Poeta (META o.p.s.): Více kultur, jedna třída: podpora rozmanitosti v mateřské škole
- Jarka Krešková (OMEPEP Slovensko): Ako naučit deti jest zeleninu
- 16.00 diskuze
- ukončení konference

14. 11. 2024
9 - 16 hodin

Přihlášení na konferenci:
<https://www.omep.cz/>

Pedagogická fakulta MU
galerie RUV (suterén)
Poříčí 9, Brno

Cena pro členy OMEP 1700,- Kč;
pro nečleny 2000,- Kč

ŽÁKOVSKÉ SYMPOZIUM O GLOBÁLNÍCH PROBLÉMECH

Vsetínské školy za lepší svět
11. ročník

Akce se uskuteční pod záštitou Mgr. Pavla Bartoně, místostarosty města Vsetín.

KLÍČOVÁ TÉMATA: Udržitelný rozvoj · Příčiny a dopady změny klimatu · Odpovědná spotřeba · Fairtrade

Termín: pátek 15. listopadu 2024, 8.00 – 12.00 hodin

Místo: ALCEDO – středisko volného času a plavecká škola Vsetín, Záviše Kalandry 1095, 755 01 Vsetín, www.alcedovsetin.cz/kontakty

Pořadatelé: Město Vsetín - LÍSKA, z.s. · Na myslí, z.ú. · ALCEDO – středisko volného času a plavecká škola Vsetín

Žáci základních škol budou debatovat o globálních problémech současného světa.
Hlavní téma: „klimatické vzdělávání – Fairtrade, Rychlá móda“.

Zveme týmy škol v počtu 6 žáků ze sedmých až devátých tříd a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií (ideálně smíšené, kluky i holky).

DOPORUČENÍ A INFORMACE K AKCI:
Předpokládáme, že členové týmu budou aktivně řešit zadané téma, komunikovat, prezentovat a obhajovat své názory.

PŘIHLAŠOVÁNÍ do 8. 11. 2024 na
<https://forms.gle/h1PMwvVrP91mJ3j7>

INFORMACE:
Iva Koutná, 605 806 840,
koutna.iva@seznam.cz

Program:

- 8.00–8.30 hodin: Prezence školních týmů
- 8.30–9.00 hodin: Zahájení, ohlednutí za vsetínskou kampaní 2013–2024.
- HRA O KLIMA**
Organizace Na myslí představí hravou formu svého klimatického vzdělávání ve dvou tematických blocích.
- 1. Fairtrade, 9.00–10.30 hodin**
Nad mapou globálního světa si připomeneme co je Fairtrade, jaké jsou principy a souvislosti.
Workshop – příprava hry pro spolužáky.
Ve školních skupinách rozpracují účastníci interaktivní hru s tématem dovozu potravin.
- PRESTÁVKA**
- 2. Rychlá móda 10.45–11.45 hodin**
Fotografická prezentace a krátké video představí temná zákoutí rychlé módy. V debatě s účastníky nastíníme možná řešení.
Workshop – příprava projektu Swap ve školách
- 12.00 hodin: Ukončení, hodnocení, předání certifikátů

Zúčastněné týmy získají certifikát. Škola získá zajímavé materiály do výuky.
Na místě bude připraveno občerstvení z místních a fairtradových surovin.

Během akce budou pořizovány fotografie.

ALCEDO

16. LISTOPADU 2024

INSPIRATIVNÍ DIDAKTIKA MATEMATIKY V OSTRAVĚ
Pro učitele ZŠ, SŠ

Kompetenční rámec učitele matematiky
Učitel matematiky v 21. století
“Učitelé učitelům”

Úvodní přednáška - prof. RNDr. Naďa Vondrová, Ph.D.

2x workshop pro MŠ, ZŠ a SŠ
Na workshopech si v roli žáka prožijete hodinu či aktivitu, které vedl učitel ve své třídě. V reflexi se zaměříme na dovednosti učitele, které podporují žákovu učení či klima třídy.
Lektoři:
ZŠ - Tomáš Chrobák, Markéta Mytková, Eva Nevidalová
SŠ - Jana Hanušová, Dan Vybíral, Helena Kratochvílová

Kulaté stoly - diskuze a společné sdílení
AI jako podpora učitele v matematice - Libor Klubal
Nadaný žák v M - Jana Hanušová
Hodnocení v M - Markéta Mytková
Diferenciace výuky v M - T. Chrobák

Navíc
Součástí konference bude spousta doprovodného inspirativního programu pro učitele. Eduten, pomůcky do M, projekt Slovní úlohy z UK

VÍCE INFO NA: SEMINARE.H-MAT.CZ

Jedinečná událost pro všechny učitele matematiky, kteří chtějí učít své žáky kvalitněji, citit se v hodinách lépe a mají chuť naplňovat požadavky moderního vzdělávání. Přijďte načerpat energii a inspiraci, kterou využijete hned ve třídě!

SVATOMARTINSKÁ VYCHÁZKA
SE SVĚTÝLKY

● Ohrada u splavu
● čtvrtek 7. listopadu 2024
● od 16.30 do 17.30 hodin
● vstupné: 100 Kč děti i dospělí
CENA ZAHRNÚJE I TRADIČNÍ OBČERSTVENÍ

- PROCHÁZKA PŘI SVÍČKÁCH
- PROJÍŽDKA NA KONI
- SVATÝ MARTIN NA KONI
- ČAJ A ROHLÍČKY A HUSÍ KANAPKY
- SVATOMARTINSKÉ LEGENDY
- TVOŘENÍ A ÚKOLY

V PŘÍPADĚ NEPŘÍZNIVÉHO POČASÍ SE AKCE NEKONÁ.

ALCEDO

www.alcedovsetin.cz, alcedo@alcedovsetin.cz, garant akce: M. Hušková Hromádová, 734 643 797

Pozvánky na vzdělávací akce najdete v rozesílce a na webu Lísky.

Vzdělávací programy LÍSKY a členských organizací:

Pro školy a školská zařízení i neziskové organizace připravujeme vzdělávací programy.

TÉMATA VZDĚLÁVACÍCH PROGRAMŮ:

- Rozšiřující studium pro školní koordinátory EVVO.
- EVVO v kostce.
- Učíme se venku.
- Učíme se s POLY (polytechnické vzdělávání) – MŠ, ŠD, SVČ.
- Formy a metody výuky k rozvoji přírodovědné gramotnosti (polytechnické vzdělávání).
- Badatelsky orientovaná výuka – ZŠ.
- Projektová a tematická výuka v EVVO – ZŠ, SŠ.
- Školní přírodní zahrada – plánování a budování, praktická péče o zahradu s dětmi, využití ve výuce, vč. proškolení týmu k využití nové zahrady či prvků.
- Ekologizace provozu školy v praxi.
- Výtvarné, rukodělné a řemeslné činnosti.
- Osobnostně sociální rozvoj pedagogů.
- Lektorské dovednosti.
- Tematická exkurze za příklady dobré praxe (přírodní zahrada, farma, polytechnika apod.).

Pro neziskové organizace nabízíme workshopy a konzultace:

- strategické plánování
- práce s veřejností, s médii, prezentační dovednosti, marketing
- facilitace malých skupin a plánování
- lektorské dovednosti
- tematické exkurze za příklady dobré praxe

Akci zajistíme i na míru pro skupiny pedagogů z jedné či více škol, např. v rámci projektu MAP, OP JAK. Pro účastníky vzdělávání nabízíme i metodiky, pomůcky a další materiály.

INFORMACE A PŘIHLÁŠKY: infoevvo@seznam.cz

V LÍSCĚ Vám poradíme:

- Jak se zapojit do zajímavých projektů pro školu či organizaci.
- Jaká je nabídka vzdělávacích programů v našem regionu i mimo něj. Připravíme či vyhledáme pro vás vzdělávací program na míru.
- Jaká je nabídka regionálních osvětových akcí, kampaní, soutěží a jak se do nich zapojit.
- Kde získat finanční zdroje.

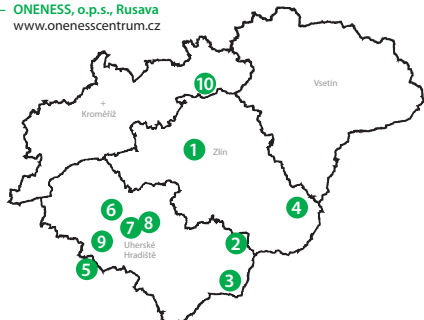
Zajistíme konzultace k tématům:

- strategické plánování,
- komunitní rozvoj, facilitace veřejných setkání,
- příprava a zpracování projektové žádosti na získání finančních zdrojů, vč. tzv. „ŠABLON“,
- realizace konkrétních akcí a programů pro různé cílové skupiny, vč. aktivit do tzv. „ŠABLON“ či implementaci Místních akčních plánů rozvoje vzdělávání,
- přírodní zahrada** – plánování, podíl na zpracování projektové dokumentace, vč. architektonických návrhů, výběr prvků, didaktické využití pro aktivity s dětmi, proškolení pedagogů apod.,
- zelené úřadování.

Kontakt: 605 806 840, infoevvo@seznam.cz

Členské organizace LÍSKY, z.s.

- DDM Astra Zlín, p.o.
www.ddmastra.cz
- ZO ČSOP Veronica – Centrum Veronica Hostětín
www.hostetin.veronica.cz
- Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopic, o.p.s.
www.lskopance.cz
- ZO ČSOP KOSENKA Valašské Kloubouky
www.kosenka.cz
- VIS Bílé Karpaty, o.p.s., Veselí nad Moravou
www.bilekarpaty.cz/vis
- SVC Klubko Staré Město, p.o., Žabka – centrum ekologické výchovy
www.klubkosm.cz
- Park Rochus, o.p.s., Uherské Hradiště
www.parkrochus.cz
- DDM Škola Uherské Hradiště, p.o., Přírodovědné centrum Trnka
www.ddmsikula.cz
- DDM Pastelka Uherský Ostroh, p.o.
www.ddmpastelka.cz
- ONENESS, o.p.s., Rusava
www.onenesscentrum.cz

Partneři a spolupráce

- ALCEDO – středisko volného času a plavecká škola Vsetín
www.alcedovsetin.cz
- ARPOK, o.p.s., Olomouc
www.arpok.cz
- Ekocentrum Na Pasece Veliková
www.napasece.net
- Masarykova veřejná knihovna Vsetín
www.mvk.cz
- Městské lesy Vsetín, s.r.o.
www.lesyvsetin.cz
- Místní akční skupina Hornolidečska
www.hornilidec.cz/mas-hornolidecska-z-s/ds-1007
- Muzeum regionu Valašsko, p.o., Vsetín
www.muzeumvalassko.cz
- Nadace Proměny Karla Komárka
www.nadace-promeny.cz
- NaZemí, Brno
www.nazemi.cz
- PAVUČINA
www.pavucina-sev.cz
- Středisko volného času Rožnov p.R., p.o.
www.svcroznov.cz
- Střední škola KOSTKA, s.r.o., Vsetín
www.kostka-skola.cz
- Učíme se venku
www.ucimesevenku.cz
- Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
www.utb.cz
- Včelari Vsetín
Základní škola Vsetín, Ohrada 1876
www.zsohrada.cz
- Základní škola Vsetín, Rokytnice 436
www.zsrokytnice.cz
- Základní škola Vsetín, Sychrov 97
www.zssyehrov.cz

Programy a služby LÍSKY a dalších organizací pro školy a školská zařízení, neziskové organizace na podporu EVVO v regionu

■ **Knihovna LÍSKY:** publikace a metodiky z oblasti EVVO, pedagogiky a didaktiky, lektorských dovedností, řízení neziskových organizací, volnočasových aktivit, ochrany přírody a krajiny i z dalších oblastí. **Výpůjční doba v otvíracích hodinách kanceláře LÍSKY, www.liska-evvo.cz/doc/knihovna**

■ Školám s trvalejším zájmem o environmentální výchovu doporučujeme zapojení do **programu MRKEV** (základní a střední školy) a **programu Mrkvička** (mateřské školy). Veškeré informace o podmínkách registrace naleznete na: www.pavucina-sev.cz, sekce Pro školy.

Krajským koordinátorem ve Zlínském kraji je ALCEDO – středisko volného času Vsetín, zde získáte další informace, alcedo@alcedovsetin.cz

I/6 Výukové programy, projektové dny pro školy a školská zařízení

DENNÍ A POBYTOVÉ VÝUKOVÉ PROGRAMY, PROJEKTOVÉ DNY A EXKURZE PRO ŠKOLY PŘIPRAVUJÍ:

- **ALCEDO – středisko volného času a plavecká škola Vsetín**
www.alcedovsetin.cz
- **Centrum ekologické výchovy Žabka při SVČ Klubko Staré Město,**
www.cevzabka.xf.cz/vp.html
- **Centrum Veronica Hostětín,**
www.hostetin.veronica.cz/skoly
- **Dům dětí a mládeže ASTRA Zlín**
www.ddmastra.cz/vyukove-programy
- **DUTOHLÁVKY**
www.dutohlovak.cz
- **Ekocentrum Na pasece Veliková**
www.napasece.net
- **Envicentrum Pro krajinu Vysoké Pole**
www.prokrajinu.eu
- **Muzeum regionu Valašsko, p.o., Vsetín,**
www.muzeumvalasko.cz
Hvězdárna Vsetín
www.hvezdarna-vsetin.cz
- **ONENESS, o.p.s., Rusava**
www.onenesscentrum.cz
- **Park ROCHUS, o.p.s., Uherské Hradiště**
www.parkrochus.cz
www.skanzenrochus.cz
- **Přírodovědné centrum Trnka při DDM Šikula Uherské Hradiště**
www.ddmsikula.cz
- **ROBOTA**
Kreativní digitální dílna UTB Zlín
<https://robota.utb.cz/>
- **TINCTA-HERBAE ATELIÉR PŘÍRODNÍHO BARVÍŘSTVÍ**
tincta-herbae@centrum.cz
- **Tokaheya s.r.o., Holešov**
www.tokaheya.cz
- **Trezor přírody Horní Lideč**
www.trezorprirody.cz
- **Valašské ekocentrum Valašské Meziříčí**
<https://www.ochrancizl.cz/>
- **Vzdělávací a informační středisko Bílé Karpaty, Veselí nad Moravou**
www.bilekarpaty.cz/vis

VÝUKOVÉ PROGRAMY A PROJEKTOVÉ DNY LÍSKY

Programy je možné zařadit do projektů škol v programu OP JAK.

PROJEKTOVÉ DNY S LÍSKOU PRO MŠ, ZŠ, ŠD A SVČ

Tematický projektový den ve škole i mimo ni na podporu inovativního vzdělávání dětí/žáků a projektové výuky, které vede k rozvoji osobních a sociálních kompetencí dětí a žáků.

- Témata:**
- přírodovědné vzdělávání,
 - EVVO a vzdělávání k udržitelnému rozvoji,
 - rozvoj podnikavosti a kreativity.

Více na: <https://www.liska-evvo.cz/doc/projektove-dny>

Součástí programu je i dodání agendy dle individuální dohody mezi školou a Lískou. Cenu stanovíme po upřesnění programu (rozsah, počet dětí, vzdálenost).

Učíme se venku s Lískou v Arboretu Semetín

Přiblížíme dětem jedinečné místo prostřednictvím rozmanitých činností a prožitku.

Témata: příroda arboreta, hmyz, včely, rostliny, stromy, voda

Místo konání: Arboretum Semetín, Vsetín

Období: květen–červen, září–říjen

Doporučeno: MŠ 5–7 let, I. st. ZŠ

Počet účastníků: 1 třída

Časová dotace: 4 × 45 minut

Možno připravit i jako výukový program (90 minut).

Projekt je spolufinancován Zlínským krajem. Ve spolupráci s Městskými lesy Vsetín, s.r.o. a vsetínskými včelaři.

Přihlašování možné až na květen – červen 2025!

Učíme se venku s Lískou

Přiblížíme dětem svět přírody prostřednictvím rozmanitých činností, zkoumání, tvoření a prožitku. Zaměříme se na místo, kde žijeme, přírodu a životní podmínky, život dříve a dnes, ohleduplné chování k přírodě a ochranu přírody. Podpoříme rozvoj matematické a čtenářské pre/gramotnosti

Témata – v návaznosti na roční období: živá zahrada – ptáci, bezobratlí, hmyz, jarní rostliny, stromy, cyklus života, voda, půda atd.

Místo konání: zahrada školy, přírodní prostředí v okolí školy

Doporučeno: od 5 let

Počet účastníků: 1–2 třídy

Časová dotace: 4 × 45 minut / 2 × 60 minut

Učíme se s POLY

Přiblížíme dětem řemesla, tradice a zvyky regionu prostřednictvím činností, tvoření a prožitku.

Témata: praktické ukázky řemesel (např. práce se dřevem, pilkou, proutím, slámou, ovčí vlnou, barvířství), zvyky, hry a hračky našich předků, poklady z půdy apod.

Místo konání: zahrada, venkovní či vnitřní areál školy

Doporučeno: od 4 let

Počet účastníků: 1–2 třídy

Časová dotace: 4 × 45 minut / 2 × 60 minut

LÍSKA, z.s. • www.liska-evvo.cz • infoevvo@seznam.cz • 605 806 840

Programy LÍSKY s tématy původ a příběhy jídla, význam sezónních a místních surovin pro přípravu pokrmů, zdravá výživa a stravování, zdravý životní styl, regionální produkty a jejich zpracování, podpora a rozvoj trhu a odbytu biopotravin, šetrné nakupování a spotřeba, místní udržitelná ekonomika, potravinová soběstačnost a bezpečnost, tradice a řemesla

Školní farmářský den

Projektový den s Lískou podporující rozvoj kreativity a podnikavosti žáků, samostatnosti, zodpovědnosti, zkušeností a sebevědomí zvládat situace a úkoly, které jim jsou svěřeny.

Hlavními tématy celodenního projektového dne je původ a příběhy jídla, význam sezónních a místních surovin pro přípravu pokrmů, zdravá výživa a stravování, zdravý životní styl, regionální produkty a jejich zpracování, podpora a rozvoj trhu a odbytu biopotravin, šetrné nakupování a spotřeba, místní udržitelná ekonomika, potravinová soběstačnost a bezpečnost, tradice a řemesla.

Dopolední část je zaměřena na aktivní zapojení dětí a vrstevnické učení, odpolední část jako prezentace výstupů práce dětí rodičům a veřejnosti. Do obou částí programu jsou vloženy ukázky práce farmářů, potravinářských výrobců a řemeslníků.

Místo konání: venkovní areál školy, příp. obce

Doporučeno: ZŠ

Škola získá metodiku s příklady dobré praxe, metodickou podporu během přípravy i realizace. Zajistíme účast a praktické ukázky regionálních výrobců, aktivity do programu a propagaci.

Výukový program Můj den na farmě

Ve dvouhodinovém programu se děti zážitkově seznámí s tématy zemědělství, práce v zemědělství, celodenní a celoroční práce na farmě, regionální produkty.

Místo konání: třída, výukové prostory střediska

Doporučeno: I. st. ZŠ, ŠD

Počet účastníků: 1 třída

Časová dotace: 2 × 45 minut

Exkurze na farmu

či k řemeslníkům a výrobcům v regionu

Vydejte se s námi na cestu za původem jídla, které máme na talíři, na venkovskou farmu a ke zpracovatelům produktů, například do mlýna či do sadů. Poznejte tradiční výrobní postupy a řemesla, místa pěstování zemědělských plodin, ovoce a bylinek, chovu hospodářských zvířat i zpracování potravin.

Doprava autobusem v dostupné vzdálenosti dané školy, komentovaná prohlídka farmy či provozovny. Po dohodě a dle možnosti místa exkurze i ochutnávka produktů či další aktivity.

Místo konání: farma, dílna či provozovna

Doporučeno: I. i II. st. ZŠ, ŠD

Počet účastníků: 1–2 třídy

Časová dotace: min. 2 hodiny na farmě + cesta tam a zpět

Výukový program

Z farmy na náš stůl aneb zdravě hravě o původu a zpracování potravin

Ve dvouhodinovém programu se děti prostřednictvím velké deskové hry seznámí s důležitými pravidly při přípravě a skladování potravin a připraví si zdravou svačinku.

Místo konání: třída s přístupem k vodě (mytí rukou, surovin nádobí), výukové prostory střediska

Doporučeno: I. st. ZŠ, ŠD

Počet účastníků: 1 třída

Časová dotace: 2 × 45 minut

PROGRAMY LÍSKY PRO II. STUPEŇ ZÁKLADNÍCH ŠKOL A STŘEDNÍ ŠKOLY

VODA – život v každé kapce

Zvýšení znalostí a dovedností v oblasti hospodaření s vodou, příčiny a dopady ohrožení vody, spotřebitelské chování a zodpovědné hospodaření s vodou. Pedagog získá metodiku a pracovní listy pro práci s žáky před a po programu s lektorem, v souladu s projektovou výukou.

Témata:

6. ročník: Voda na Zemi, koloběh vody v přírodě, příčiny a důsledky znečištění vody

7. ročník: Voda v krajině

8. ročník: Spotřeba vody

Místo konání: třída

Doporučený věk: 6.–8. ročník ZŠ a víceletých gymnázií

Počet účastníků: 1 třída

Časová dotace: min. 1 vyučovací hodina + domácí práce žáků před programem, 1–2 vyučovací hodina s lektorem, následná práce žáků po programu dle zadání

Seznámení s mapou – jak funguje svět

Lekce se zaměřuje na základní porozumění komplikovaného uspořádání a fungování dnešního světa. Jedná se o vhodnou úvodní aktivitu, která skupinu připraví na následné hlubší ponoření do jednotlivých tematických oblastí, které zpracovává mapa světa s názvem Svět v souvislostech. Žáci se seznámí s tématy Fairtrade, klimatická změna, pracovní podmínky, koloniální historie, propojenost světa a hybatelé změny, podrobněji prozkoumají vybrané jevy související s jedním tématem a následně pomocí syntézy vystihují jeho podstatu.

Místo konání: třída, přístup na internet

Doporučený věk: od 13 let

Počet účastníků: 1 třída

Časová dotace: 1 vyučovací hodina (45 minut)

DALŠÍ TÉMATA: plýtvání potravinami, spotřebitelské chování a pracovní podmínky dělníků a dělnic.

Listopad

*Když krtek v listopadu ryje,
budou na vánoce létat komáři.*

Tomuto měsíci dalo jméno barevné listí, které padá ze stromů. Je to měsíc barevných stromů, hromad listí, ale také nestálého počasí a plískanic.

V LISTOPADU MŮŽEME:

- ✓ vyrábět dušičková světýlka z vylisovaných podzimních listů
- ✓ začít přikrmovat ptactvo
- ✓ objevit Keltský kalendář, ve kterém si každý může najít svůj strom a jít ho hledat ven – prozkoumat, vyfotit, nakreslit
- ✓ pokračovat v hrátkách s listy, které jste nestihli vyzkoušet v říjnu

Diář Lísky 2024/2025

Víte, že vaše podzimní zahrada může ptákům nabízet doslova prostřený stůl?

Právě teď je období, kdy je v zahradách potravy doslova hojnost!

A jak na to?

- Pár jablek nechte na stromě nebo pod ním. Pochutnají si na nich kosi či drozdi kvíčaly.
- Ptáci zbožňují vlašské ořechy. Letos jich sice bylo málo, ale zase se dařilo ořechům lískovým. I na těch si ptáci moc rádi pochutnají.
- Jeřabiny, šípky, hložinky, ptačí zob i plody břečťanu, přísavníku a brslenu, to je pochoutka pro mnoho druhů ptáků. Navíc, v této vegetaci ptáci na jaře rádi zahnízdí. Takže další důvod, proč je pěstovat.
- Na semena bodláků a pcháčů létají stehlíci a další pěnkavovití ptáci. Často jich jsou celá hejna a je radost je pozorovat, jak obratně lezou a vybírají semínka.

Nažky jasanů a javorů (přezdívané nosy) si oblíbili například hýli obecní. Na žaludy k vám přijde sojka, aby si udělala zásoby na zimu. Bukvice jsou zase oblíbenou potravou pěnkav.

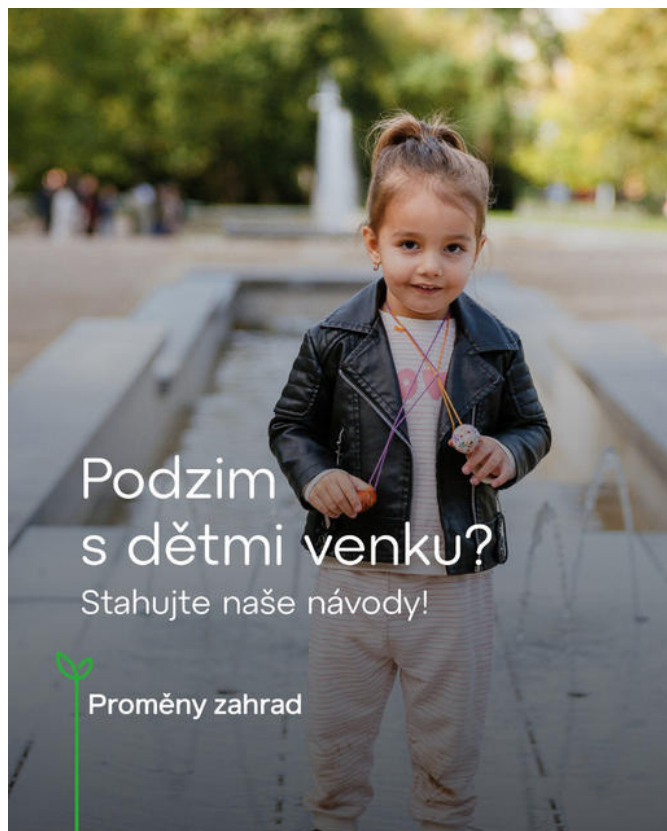
Další tipy, jak udělat z podzimní zahrady ráj pro ptáky, si přečtěte [ZDE](#).

Měsíc školních zahrad na PODZIM

Děti jsou venku jako doma. Platí to i ve školce! Máme pro vás jedinečné tipy, jak s dětmi zábavně a poučně trávit čas venku. Víme jako málokdo, že pro děti, rodiče i učitele je nejlepší, aby děti chodily ven za každého počasí. Přidejte se k nám. Stahujte podzimní návody!

Všechny návody jsou pro vás k dispozici zde:

www.mesicskolnichzahrad.cz.

Ideální krmítko na podzim: vaše zahrada

bodláký

semena stromů

žaludy

hložinky

jeřabiny

šípky

bobule břečťanu

vlašské ořechy

ovoce

birdlife.cz

Česká společnost ornitologická

Ilustrace: rspb-images.com

Zahrada je taky třída i na podzim! Venku je krásně po celý rok

Vybrali jsme pro vás proto aktivity z minulých ročníků, které se nám osvědčily také na podzim. Hurá s dětmi ven!

<https://www.mesicskolnichzahrad.cz/>

SMYSL PRO ZAHRADU, ZAHRADA PRO SMYSLY

Zahrada ve školkách a školách může být kouzelným místem, kde děti objevují přírodu a při hře rozvíjejí své smyslové vnímání, motoriku či environmentální senzitivitu.

Přijďte se inspirovat, jak takovou zahradu vytvořit a využívat.

<https://www.facebook.com/events/1043461297043013/?ref=newsfeed>

EKODOMOV letos v květnu odstartoval inovativní projekt **Ze-mě do Země** s cílem předcházení vzniku bioodpadů na školách

Kombinace výukových programů a konzultační podpory vede studenty 2. a 3. stupně k samostatné práci, jejímž výstupem jsou nová opatření k nakládání s bioodpadem ve škole.

K osvětě mezi žáky i pracovníky škol jsme pro vás připravili několik podpůrných materiálů. **Všechny jsou nyní volně dostupné pro nekomerční využití ZDE.**

- animované video **"Igor našel cestu ke zdravé půdě, víme jak"** z dílny studentů SOŠ obchodu, užitého umění a designu v Plzni
- plakát **'Kde je kompost, tam to žije'** - půdní rozkladači
- karty půdních rozkladačů
- cedulky nad odpadkové koše pro třídění biomateriálu

Za odbornou konzultaci děkujeme panu Dr. Karlu Tajovskému (Ústav půdní biologie a biogeochemie Biologického centra AV ČR, v. v. i.), a za úžasné fotky panu Andy Murray (<https://www.chaosofdelight.org/>).

Projekt byl v roce 2024 podpořen Ministerstvem životního prostředí, projekt nemusí vyjadřovat stanoviska MŽP.

Tak to se povedlo: Nové výukové programy o změně klimatu napříč republikou

V ČR vznikly 4 ekologické výukové programy, které pokrývají důležitá témata klimatického vzdělávání: od lokálních po ty globální. Programy jsou společným dílem českých ekocenter i jednotlivců – odborníků na klimatické vzdělávání, editorem je jedna z našich partnerských organizací Chaloupky, o. p. s.

1. Klimazměna za humny – Volná krajina program o hospodaření v krajině vhodné pro 2. stupeň ZŠ a SŠ.
2. Klima ve městě – program o dopadech klimatické změny ve městech a možných adaptačních opatřeních, vhodné pro 8.–9. třídu ZŠ a 1.–2. ročník SŠ
3. Hospodaříme s uhlíkem – program o uhlíkové stopě a možnostech jejího snižování, vhodné pro 2. stupeň ZŠ a SŠ
4. Jak funguje planeta – program o tom, jak funguje klimatický systém, jaké jsou příčiny, důsledky a projevy klimatické změny a co s tím můžeme dělat, vhodné pro SŠ

Vyzkoušejte tyto programy, lze je využít jako ucelené lekce do výuky. Konkrétní program si také můžete objednat v některém z ekocenter. Odkaz na více informací najdete **ZDE**.

Mají kaštiny magickou moc?

Aneb co říkají pověry.

©klikskolka.cz

Říká se, že kaštiny patří mezi magické stromy.

Kaštiny prý mají magickou sílu. Stačí je dát do plátěného pytlíčku a přiložit na místo, které nás bolí. Kaštanů je třeba nasbírat tolik, kolik je vám let + jeden navíc.

Pytlíček s kaštanů si můžete dát pod polštář pro lepší spánek a jako ochranu před nemocemi a nachlazením.

Člověk by měl nosit kaštan neustále u sebe v kapse, protože chrání před zlými silami.

II/2 Tipy na publikace, časopisy, učební pomůcky a další pomocníky

Nabídka interaktivních výstav ze Střediska volného času Klubko Staré Město
www.cevzabka.xf.cz/interaktivni_vystavy.html
Pestrost ptačího světa – www.cevzabka.xf.cz/ptaci_svet.html
Bez vody není život – www.cevzabka.xf.cz/voda.html
Příroda a ekologie ve městě – www.cevzabka.xf.cz/priroda_mesto.html
Život s hmyzem – www.cevzabka.xf.cz/hmyz.html
Krajina v proměnách – www.cevzabka.xf.cz/krajina.html

Publikace DDM Šikula Uherské Hradiště, zdarma ke stažení na <http://ddmsikula.cz/index.php/1936-2/>

- Metodiky a výukové materiály REZEKVIČKU ke stažení ZDARMA. <https://www.rezekvitek.cz/e-shop?ids=1&krit=raz1-24-2¶mfiltr=-zda->
- Metodické i projektové materiály z dílny LIPKY Brno ke stažení zdarma. <https://www.lipka.cz/materialy-zdarma?idm=373>
- Příroda do kapsy – informační materiály pro poznávání přírody. www.prirodadokapsy.cz
- Atelier V lese – výukové aktivity a hry pro děti. <https://www.facebook.com/ateliervlesedetem>
- Ateliér v lese – Poznejte česká lesní zvířátka s novou sadou! 21 ručně malovaných obrázků zvířat, které děti naučí poznávat naše typická lesní zvířátka. Sadu najdete na <https://www.ateliervlese.cz/ilustracni-obrazky/zvirata-z-lesa-21-demonstracnich-obrazkovych-karet-a4/>
- Můj první zapisník a Můj druhý zapisník
Najdete zde spoustu nápadů pro celoroční tvoření, experimenty, poznání rostlin, příběhy básničky, objevování světa, jógu, recepty na vaření.
Knihy můžete zakoupit zde: <http://www.muji1zapisnik.cz/>

- Programy o změně klimatu
<https://drive.google.com/drive/folders/11gAQBsrmuspRdvss2bVFM3kWmUyjmlRa>
- KLIMATICKÁ DOBRODRUŽSTVÍ
Nahlédněte do první české publikace, která spojuje téma změny klimatu s badatelskou metodou:
<https://badatele.cz/metodiky>
- VYTIŠTĚNÉ a ROZŠÍŘENÉ metodiky Učíme se venku
Chcete mít oblíbené metodiky po ruce?
Ušetřete si čas v hledání inspirace ven.
ZÍSKEJTE:
 - přes 40 nových lekcí,
 - celkově přes 100 lekcí ven,
 - dohromady 444 stran inspirace ven<https://ucimesevenku.cz/sady-ven/>

Aleš Máchal o nové encyklopedii Bez vody to nejde

Součástí recenze jsou i tipy, jak s knihou pracovat ve výuce. Tentokrát Aleš Máchal, ekopedagog z brněnské LIPKY, radí, jak ve výuce na 1. stupni ZŠ využít dětskou encyklopedii o vodě Bez vody to nejde.

Na příběhu vody děti pochopí, jak moc je pro nás voda nepostradatelná a jak můžeme přispět k tomu, abychom jí neplýtvali. Každému tématu je věnována vždy jedna dvoustrana - například denní lidská spotřeba, fyzikální vlastnosti vody, důležitost vody pro lidské tělo atd. "Většina dvoustran této vydané publikace může dobře posloužit ve školní výuce, např. v podobě skenů promítaných žákům [...] a následných úkolů směřujících k tvořivé interpretaci, nejlépe při skupinové práci," radí Aleš Máchal. Aleš Máchal ke každému tématu z knihy přiřadil tipy na zmíněné úkoly a zároveň dovysvětluje možná zavádějící tvrzení v knize.

Celou recenzi najdete na <https://ucimoklimatu.cz/metodiky/bez-vody-to-nejde/>

<https://www.facebook.com/hashtag/ucimoklimatu>

Výstavy a vzdělávací materiály z dílny FAIRTRADE Česko a Slovensko

Materiály ke vzdělávání, včetně několika vzdělávacích lekcí pro výuku najdete na ZDE: www.fairtrade.cz/vzdelavani, <https://fairtrade.cz/media/nase-materialy/>

Naším cílem je dostat děti VEN. Podpoříme vás na cestě ven. Spojujeme učitele, rodiče i odborníky. Chceme, aby se každé dítě v ČR rozvíjelo zdravě díky tomu, že si hraje a že se učí v podnětném prostředí venku.

Výuka venku, v přímém kontaktu s přírodou a se světem, přináší dětem mnoho výhod, což jednoznačně potvrzuje praktická zkušenost ze škol i odborný výzkum. Učení venku je názornější, zlepšují se vzdělávací výsledky, roste motivace dětí k učení, posiluje se jejich zdraví.

České děti tráví venku průměrně dvě hodiny a čtyři minuty

Nadace Karel Komárek Family Foundation, která mimo jiné podporuje výuku venku a také proměňuje školní zahrady v inspirativní a hravá místa s přírodními prvky, iniciovala průzkum, jenž zjišťoval, kolik času tráví české děti venku. Článek [ZDE](#).

Na webu www.ucimesevenku.cz poznejte 7 dobrých důvodů:

PROČ se učit s dětmi venku.

Inspirujte se, CO a JAK učit venku v různých předmětech.

Seznamte se s učiteli a řediteli, kteří venku učí. Zjistěte, jaké pomůcky není třeba kupovat. Vyzkoušejte osvědčené aktivity pro učení venku. Přijďte na seminář.

Staňte se součástí i uzavřené skupiny **UČÍME se VENKU na facebooku!**

Sdílejte na webu či na facebooku také vaše příběhy a zkušenosti.

Doporučte tyto stránky přátelům a kolegům.

<https://ucimesevenku.cz/co-se-ucit-venku/>

METODIKY UČÍME se VENKU

Ušetřete si čas v hledání inspirace ven.

S metodikami Učíme se venku získáte hotové lekce, které můžete venku snadno využít.

Nově i jako elektronické publikace v PDF.

<https://ucimesevenku.cz/publikace/>

<https://ucimesevenku.cz/e-sady-ven/>

Vylítejte se s dětmi venku

Inspirace pro družiny venku na

<https://ucimesevenku.cz/druziny/>

Jděte VEN

Inspirativní náměty pro pobyt venku:

www.jdeteven.cz

V LÍSCĚ jsme pro pedagogy vydali metodiku **Učíme se v zahradě s Ťapkou a Větvičkou** – náměty na celoroční činnost s dětmi ve věku 4–8 let nejen v zahradě. Autory jsou Lenka a Petr Pavelčíkovi.

www.liska-evvo.cz/doc/liska-vydala-v-edici-orisek-novou-publikaci

Hrazeno v rámci projektu Ministerstva životního prostředí 2021.

Projekt Písmena a čísla VENKU s Lískou

Vytvořili jsme a pilotně ověřili 4 nové tematické programy pro cílové skupiny projektu:

- Místo, kde žijeme,
- Životní podmínky,
- Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody,
- Současnost a minulost v našem životě.

Hrazeno v rámci projektu Ministerstva životního prostředí 2023.

Projekt Učíme se venku s LÍSKOU II, aneb jaro, léto, podzim, zima, v přírodě je vždycky prima

Vytvořili a ověřili jsme 21 nových aktivit pro I. stupeň ZŠ, připravili 8 projektových dnů, vydali motivační tematickou podložku s klipem, zajistili vzdělávání a přípravu lektorů.

Hrazeno v rámci projektu Ministerstva životního prostředí 2022.

II/4 Projekty pro školy, soutěže

- Badatelsky orientované vyučování, <http://badatele.cz/cz>
- Fairtradová škola, https://www.fairtradeskoly.cz/ft_skoly
- Globální rozvojové vzdělávání, www.globalnirozvojovevzdelavani.cz
- GLOBE – dlouhodobý vzdělávací program, <https://globe-czech.cz/cz>
- Jeden svět na školách (mediální vzdělávání), www.jsns.cz
- Mezinárodní program Ekoškola, <https://ekoskola.cz/cz>
- Odpovědná škola, www.spolecenskaodpovednostfirem.cz/odpovednaskola
- Skutečně zdravá škola, www.skutecnezdravaskola.cz
- Světová škola, www.svetovaskola.cz
- Škola pro udržitelný život, www.skolaprozivot.cz
- Učíme se venku, www.ucimesevenku.cz
- Žákovské parlamenty, www.skolaprodemokracii.cz

Škola pro udržitelný život

Škola, která aktivně mění své okolí, pomáhá žákům vytvářet si vztah k místu, dává žákům slovo, připravuje je na skutečný život, je otevřená komunitě a mění svět k lepšímu.

Žáci těchto škol spolu s dalšími partnery z obce přemýšlí o tom, co mohou udělat pro rozvoj své obce nebo okolí školy. Spolu pak postupně realizují navržené změny a tím mění k lepšímu místo, kde žijí a učí se (naplňují **místní Agendu 21**). Vše se děje s ohledem na udržitelný rozvoj místa i světa a je tak praktickým příkladem naplňování **Cílů udržitelného rozvoje 2015–2030** (Sustainable Development Goals – SDGs) a **Strategického rámce České republiky 2030** na místní úrovni.

Více informací na www.skolaprozivot.cz

Ve Zlínském kraji se můžete obracet na Lísku, infoevvo@seznam.cz

Nabídka k zapojení do programu Škola pro udržitelný život v roce 2024/2025

ŠUŽ neboli Škola pro udržitelný život je celoroční program, který vzdělává žáky v tématech UDRŽITELNOSTI nebo O KLIMATU. Vzdělávání propojujeme s místem – žáci mapují problémy ve své obci, realizují vlastní projekty a hledají souvislosti mezi svým místem a udržitelným životem či klimatickou změnou. **Zapojte se v příštím školním roce i vy!**

Pro bližší informace k programu ŠUŽ: <https://www.skolaprozivot.cz/zapojte-se/>

Více o programu se dozvíte v tomto videu: <https://www.youtube.com/watch?v=I5IBY47MscI>

Co vás v programu všechno čeká se dozvíte zde: https://www.youtube.com/watch?v=tNBn_BZvO64

Přihláška do programu Škola pro udržitelný život na školní rok 2024/2025:

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSfVgDCdAX_zqlx3haSpJPXJ3YkFimoz2dSosinvkv-1EKQ_w/viewform

Fairtradová škola

Status Fairtradová škola mohou získat školy na všech úrovních vzdělávacího systému. Dávají jim najevo svou společenskou odpovědnost a zájem o globální rozvojové vzdělávání. https://www.fairtradeskoly.cz/ft_skoly

Školy mohou status získat při splnění 5 kritérií:

- vytvoření řídicí skupiny za účelem podpory fair trade na škole,
- škola oficiálně podporuje fair trade,
- na škole jsou dostupné fairtradové produkty,
- na škole se vyučují globální rozvojová témata
- škola pořádá akce na podporu fair trade a usiluje o medializaci

Všechny dokumenty potřebné k získání statusu Fairtradová škola najdete v dokumentech ke stažení, https://www.fairtradeskoly.cz/ke_stazeni

II/5 Tipy na výlety, exkurze, výstavy

- Arboretum Semetín, Vsetín, www.arboretumsetetin.cz
- Archeoskanzen Modrá, www.archeoskanzen.cz
- Informační centrum Velké Karlovice, www.velkekarlovice.cz/informacni-centrum
- Muzeum Františka Skopalíka, Hulín, Záhlinice
- Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě
- Muzeum Jihovýchodní Moravy ve Zlíně, www.muzeum-zlin.cz
- Muzeum Kroměřížska, www.muzeum-km.cz
- Muzeum regionu Valašsko, www.muzeumvalassko.cz
- Muzeum v přírodě Rochus, www.skanzenrochus.cz
- Muzeum v přírodě Rymice, www.muzeum-km.cz/muzeum-v-prirode-rymice
- Muzeum zemědělské techniky našich dědů, Pravčice, www.muzeum-zemedelstvi-pravcice.cz
- Naučná stezka Boří, Divoky, Kroměřížsko <http://www.csopdivoky.cz/aktivity/naučna-stezka-bori/>
- Trezor přírody v Horní Lidči, www.trezorprirody.cz
- Valašské muzeum Rožnov p. R., Valašský rok, www.vmp.cz
- Zvonice Soláň, <https://www.zvonice.eu/>
- 1415 Baťův institut Zlín, www.14-15.cz

CÍLE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

Kdo ušil naše tričko? Kdo vypěstoval kávu, kterou pijeme? Kdo nakupuje české zbraně? Kdo prodává v obchodu dole na rohu? Kam mizí naše odpady? Kdy vás naposledy požádal na ulici někdo o peníze? Proč se potýkáme s čím dál tím většími suchy a hrozivějšími povodněmi? Pokud si na tyto otázky odpovíme, zjistíme, že náš svět je propojený víc, než si myslíme.

Více než kdy dřív tak platí citát Johna Donneho, který již v roce 1624 pronesl, že "Žádný člověk není ostrov sám pro sebe". Z toho pro nás vyplývají nejen nové příležitosti, ale i výzvy.

Proto se téměř všechny státy světa, zástupci občanské společnosti, podnikatelské sféry, akademické obce i občané ze všech kontinentů rozhodli najít cestu jak těmto výzvám, jež souvisejí s rozvojem našeho světa, společně čelit.

Výsledkem této snahy jsou Cíle udržitelného rozvoje. Jedná se o dokument schválený členskými státy OSN.

Jednotlivé cíle naznačují oblasti a ukazují směry, kterými bychom se měli v následujících 15 letech vydat, pokud chceme přispět k rozvoji, který nebude probíhat na úkor společnosti ani přírody. Takovému rozvoji, který naplní potřeby současné generace bez toho, aniž by ohrozil životní podmínky generací dalších. Dokument obsahuje 17 cílů, kterých by mělo být dosaženo do roku 2030.

Konkrétní seznam všech cílů je a jejich podrobný popis naleznete v levém sloupci pod čísly jednotlivých cílů a na webových stránkách Informačního centra OSN. Pod každým cílem naleznete kromě nejdůležitějších informací a zajímavostí také tematický Metodický balíček www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/, který je určen především pedagogům pro práci s tématem ve výuce.

Cíle se věnují těmto tématům:

Globální rozvojové vzdělávání

Globální rozvojové vzdělávání je celoživotní vzdělávací proces, který vede k porozumění ekonomických, sociálních, politických, environmentálních a kulturních procesů, které čím dál více ovlivňují životy lidí v globalizovaném světě. Rozvíjí dovednosti a podporuje vytváření hodnot a postojů tak, aby lidé byli schopni a ochotni aktivně se podílet na řešení lokálních a globálních problémů. (definice dle Národní strategie)

Globální rozvojové vzdělávání směřuje k přijetí zodpovědnosti za vytváření světa, kde mají všichni lidé možnost žít důstojný život.

HLAVNÍ TÉMATA GRV:

Globalizace a vzájemná závislost jednotlivých částí světa

- ekonomická globalizace včetně světového obchodu a etického spotřebitelství,
- kulturní, sociální a politická globalizace,
- migrace ve světě,
- mezinárodní instituce

Lidská práva

- základní lidská práva,
- dětská práva a práva seniorů,
- rovné příležitosti a tolerance k jinakosti,
- demokracie a dobré vládnutí,
- rovnost mužů a žen

Globální výzvy

- odstranění chudoby a nerovnosti,
- vyšší míra vzdělanosti,
- zdraví obyvatel,
- potravinové zabezpečení,
- přístup k nezávadné/pitné vodě,
- životní prostředí a klimatické změny,
- populační růst,
- mírová řešení konfliktů,
- odstranění digitální nerovnosti

Humanitární pomoc a rozvojová spolupráce

- rozvoj, jeho pojetí a kulturní podmíněnost,
- cíle udržitelného rozvoje,
- historie, motivy, principy humanitární pomoci a rozvojové spolupráce,
- aktéři mezinárodní humanitární pomoci a rozvojové spolupráce,
- aktivity České republiky a EU v oblasti humanitární pomoci a rozvojové spolupráce

Strategie GRV a osvěty o globálních souvislostech 2018–2030 ke stažení ZDE:

<https://arpok.cz/co-delame/globalni-rozvojove-vzdelavani/>

Možnosti zapojení škol najdete zde: <https://arpok.cz/pro-pedagogy>

Doporučené odkazy, videa a publikace

Cíle udržitelného rozvoje (SDGs)

17 Cílů udržitelného rozvoje (SDGs) představují program rozvoje na následujících 15 let (2015–2030) a navazuje na úspěšnou agendu Rozvojových cílů tisíciletí (MDGs). Více podrobných informací, studijní materiály, akční manuály a mnoho dalších zdrojů na ústřední stránce OSN k SDGs 17 Goals to Transform Our World. Najdete zde i odkazy na stahování ikon, publikací i filmů k SDGs v češtině.

www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/

Největší lekce pro svět – jak se každý můžeme zapojit?

Organizace spojených národů vyhlásila 17 cílů udržitelného rozvoje, které musíme splnit do roku 2030. To však OSN nezvládne sama a potřebuje pomoc každého z nás. Jak se zapojit?

www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/

www.youtube.com/watch?time_continue=73&v=bFWSFJTjP9E&feature=emb_logo

Co jsou to Cíle udržitelného rozvoje? Co je to udržitelný rozvoj?

A jak může pomoci každý z nás? Informační video vzdělávacího programu Opravdový svět, Adra, o.p.s. www.youtube.com/redirect?event=video

www.adra.cz/opravdovysvet

III/2 Přírodní zahrady

- **Jak na přírodní zahradu** poradí Ekologický institut Veronica www.veronica.cz/?id=418
- **Kde jsou přírodní zahrady v Česku:** www.veronica.cz/ekomapa#k=priroda_zahrady&r=cr
- **Ukázkovou přírodní zahradu a sad najdete v Centru Veronica Hostětín,** <http://hostetin.veronica.cz/ukazkova-prirodni-zahrada-sad>
- **Ekozahrady,** <http://barevnezahrady.cz/ekozahrady/>
- **Osivo vhodné pro přírodní zahradu** nakoupíte na webu www.permaseminka.cz, nebo <https://www.permaland.cz/>
- Na webu LÍSKY najdete **odkaz Jak na školní přírodní zahradu,** www.liska-evvo.cz/doc/jak-na-skolni-prirodni-zahradu
Poradíme vám, jak na školní zahradu krok za krokem: plánování, zpracování projektu, výběr správných prvků pro přírodní zahradu, úprava, využití pro výuku i volnočasové aktivity, vč. architektonických návrhů zkušených architektů, zapojení rodičů a dalších partnerů. Poskytneme či zapůjčíme publikace a pomůcky.
- **Časopis Školní zahrada.**
Prostřednictvím webu www.skolni-zahrada.cz můžete dostávat zdarma **časopis Školní zahrada.** V tištěné verzi vychází jako příloha časopisu Bedrník. Na webu najdete mimo jiné i interaktivní **mapu školních zahrad,** kam můžete přidat i tu vaši.
- **Semínkovna – sázej, sklízej, sdílej**
Tak jako se v knihovně půjčují knihy, semínkovna nabízí osivo do vaší zahrádky. Tak jako se do knihovny knihy po přečtení vracejí, tak i při sklizni vaší zeleniny myslíte na sdílení sklizených semínek v semínkovně... Semínkovna = osivo ke sdílení
Iniciativa vznikla v ČR v roce 2015 na podporu svobodného sdílení osiva, semenaření a přírodního zahradničení. Vzorem jí byly francouzské Les Grainotheques a americké The Seedbanks.
Semínkovny, ať už je to skříňka, košíček, krabička ap., jsou místem, kde zahradníci mohou mezi sebou bezplatně sdílet osivo ze svých zahrádek. Osivo by mělo být výhradně v „Bio“ kvalitě, tedy nemožené a z chemicky neošetřovaných rostlin. Mělo by jít o výsledek domácího semenaření. Semínka jsou nabízena bezplatně v malých dávkách pouze pro osobní spotřebu.
<https://seminkovny.com/>
V našem regionu najdete Semínkovny na <https://seminkovny.com/zlinsky-kraj/>
Základní škola Vsetín, Rokytnice
Kontakt: Semínkovna, ZŠ Vsetín, Rokytnice 436, 755 01 Vsetín
e-mail: seminkovnavsetin@centrum.cz
Centrum Veronica Hostětín
Kontakt: Centrum Veronica Hostětín, č.p. 86, 687 71 Hostětín
www.hostetin.veronica.cz
Semínkovna Zlín
Family Point Zlín na třídě Tomáše Bati 204 (bývalá Knihovna Františka Bartoše).
www.facebook.com/groups/SeminkovnaZlin/
Semínkovna Uherské Hradiště
Semínkovna knihovna Rožnov pod Radhoštěm
Semínkovna Liptál
Místní knihovna Liptál, Základní škola Liptál, Liptál 465

III/3 Zelené okénko

Zelené úřadování

Zkrácený název pro environmentálně příznivé chování institucí financovaných z veřejných prostředků, jako jsou např. obecní, městské či krajské úřady, školy, domy s pečovatelskou službou. Zahrnuje systémová opatření zaměřená zejména na provoz a chování (např. oboustranný tisk dokumentů, zatahování žaluzií na noc) a nakupování.
Více na www.veronica.cz

Zelené nakupování

Způsob nákupu či zásobování, při kterém je brán ohled na dopad vybraného zboží a služeb na životní prostředí. Vybírají se produkty, jejichž negativní dopad na životní prostředí je co nejnižší. Kritéria, která se při tom berou v úvahu, jsou například recyklovatelnost, biologická rozložitelnost, materiální a energetická náročnost výroby, zdravotní nezávadnost, transportní vzdálenost od výrobce ke spotřebiteli atd.

Více na www.veronica.cz či www.umenivybirat.cz

III/4 Místní produkty, biopotraviny

- Lískový web www.poctivevyrobene.cz
- **Regionální značky** www.regionalni-znacky.cz
- **Kam ve Zlínském kraji pro regionální výrobky – váš rozcestník pro nákupy regionálních výrobků.** Najdete zde přehled téměř 300 farmářů a výrobců ze Zlínského kraje seskupených podle jednotlivých kategorií (mléko, maso, vejce, pečivo, ovoce, zelenina, potravinové doplňky aj.), ale také seznam tradičních řemeslníků, držitelů regionálních značek.
www.vyrobkyzkraje.cz
- Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopanic, o.p.s. se sídlem ve Starém Hrozenkově má na svém webu **Tržnici regionální ekologické produkce ekofarem a výrobců biopotravin Zlínského kraje a Hodonínska. REGIONÁLNÍ KATALOG BIOPOTRAVIN A EKOLOGICKÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ PRO SPOTŘEBITELE „Kam pro bio ve Zlínském kraji a na Hodonínsku“** www.iskopanice.cz
- **Mapa českých biopotravin,** <https://kde.lovime.bio/>

Podrobněji NOVĚ v příloze **Poctivě vyrobené.**

<https://www.liska-evvo.cz/>

Systém Fairtrade a známka FAIRTRADE

Známka FAIRTRADE označuje výrobky, které splňují sociální, ekonomické a environmentální standardy nastavené mezinárodní organizací Fairtrade International. Zákazníky informuje o tom, že pěstitelé dostali za svou práci spravedlivou a stabilní výkupní cenu, která pokrývá náklady na udržitelné pěstování. Nákupem výrobků s označením FAIRTRADE tak zákazníci přispívají ke zlepšování životních podmínek drobných pěstitelů v zemích globálního Jihu (takzvaných rozvojových zemích). Kromě odpovídající výkupní ceny dostávají pěstitelé zapojení do systému Fairtrade ještě fairtradový příplatek, který mohou použít k investicím do rozvoje svých farem a svých komunit, a to na základě demokratického rozhodování členů komunity.

LÍSKA je

- členem pracovní skupiny pro **Fairtradové město Vsetín**,
- členem **Fairtrade Česko a Slovensko**,
<https://www.fairtrade-cesko.cz/#!>
- místním podporovatelem **Fairtrade**,
http://fairtradovamesta.cz/mistni_podporovatele

Fairtrade Česko a Slovensko, z.s.,

je platformou organizací občanské společnosti, které se zabývají etikou obchodu, globálním rozvojem, udržitelnou spotřebou, ochranou životního prostředí a lidských práv.

Již od roku 2004 pracujeme na zvyšování informovanosti o principech a smyslu systému Fairtrade. V České republice a na Slovensku zastupujeme globální organizaci Fairtrade International, jsme garantem vysoké kvality a důvěryhodnosti ochranné známky FAIRTRADE. Monitorujeme český a slovenský trh s fairtradovými výrobky a podporou uvědomělé spotřeby napomáháme k tomu, aby se fairtradové výrobky v co nejvyšší míře dostávaly do obchodní sítě v ČR a na Slovensku. Vedle spolupráce s obchodníky působíme také na širokou veřejnost, a to prostřednictvím aktivit, na kterých se podílíme, jako jsou kampaně Fairtradová města, Fairtradové školy nebo happening Férová snídaně.

Více na www.fairtrade-cesko.cz.

Fairtrade Česko a Slovensko přináší novinky ze světa Fairtrade

Dopady na pěstitele a situaci celkově sledujte na webových stránkách a sociálních sítích Fairtrade Česko a Slovensko
<https://fairtrade-cesko.cz/>

TŘI MOŽNOSTI PODPORY FAIRTRADE:

SPOTŘEBOU

OSVĚTOU

VZDĚLÁVÁNÍM

Podpořte s námi povědomí o systému certifikace Fairtrade

Fairtrade Česko a Slovensko, jehož je Líška členem, spustilo další kampaň na podporu zvýšení povědomí české a slovenské veřejnosti o systému certifikace Fairtrade a hodnotách, které reprezentuje: **spravedlivá odměna za práci, zákaz dětské a nucené práce, pěstování šetrné k životnímu prostředí.**

Kampaň můžete šířit a sdílet na sociálních sítích **Facebook**, **Twitter**, **YouTube**, **Instagram**. Na speciálních odkazech webových stránek **CZ** i **SK** najdete podklady. Děkujeme.

Pomáháme

LÍSKA pomáhá konkrétními počiny nebo upozorňuje na projekty a programy, které přinášejí pomoc potřebným. Vy můžete pomáhat s námi:

Korunka pomáhá

Pomáhá nemocným a opuštěným dětem především ve Zlínském kraji a nejbližším okolí, www.korunkaluhacovice.cz

Dobry anděl

Nadační fond DOBRÝ ANDĚL pomáhá rodinám s dětmi, které postihla rakovina nebo jiné závažné onemocnění, www.dobryandel.cz

Čalantika – centrum pro vzdělávání a volný čas v Bangladéši

Vzdělávací centrum pro děti a jejich rodiny žijící ve slumu v bangladéském hlavním městě Dháka, <http://www.calantika.cz>

Člověk v tísni – Skutečná pomoc – Skutečný dárek

Pro více informací navštivte www.clovekvtisni.cz.

O pomoci v ČR se dozvíte na www.lepsiskolaprovsechny.cz

Koalice proti palmovému oleji

Nezávislá platforma organizací i jednotlivců, která usiluje o snížení celosvětové nadbytečné spotřeby palmového oleje. LÍSKA je členem. <http://www.stoppalmovemuoleji.cz/>

Chráme mořské želvy

Nádherné tvory, žijící na Zemi více než 110 miliónů let. www.morskezelvy.cz

ZOO Zlín

www.zoozlin.eu/sponzorstvi/
<https://shop.zoozlin.eu/kategorie/2-darky>

LÍSKA, z.s.

Dolní náměstí 429
755 01 Vsetín

infoevvo@seznam.cz
www.liska-evvo.cz

Aktivity LÍSKY podporují Zlínský kraj, město Vsetín, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo životního prostředí, SFŽP, FAIRTRADE Česko a Slovensko, Městské lesy Vsetín, Austin Detonator, s.r.o., Vsetín, GALVAMET, s.r.o. Vsetín, TG TISK, s.r.o., Lanškroun, AVIS – elektronika, s.r.o., Vsetín, Josef Spitzer, papírnictví Stanislav Olšák, Vsetín, členové Klubu LÍSKY, dárci programu DARUJME.cz

Pokud si nepřejete informace touto cestou dostávat, nebo u vás došlo ke změně adresy, prosím, neváhejte nás kontaktovat.

Environmentální informační servis LÍSKY

- Pravidelná elektronická rozesílka, www.liska-evvo.cz/rozesilka
Rozesílku tvoří pozvánky na vzdělávací a osvětové akce, akce pro děti a mládež, informace o změnách v legislativě, o dění v oblasti EVVO a neziskového sektoru, o vyhlašovaných grantech, publikacích, pomůckách, zajímavé články, odkazy i příklady dobré praxe.
- Webové stránky, www.liska-evvo.cz
- Facebook a Instagram Lísky i osvětových kampaní.
- Knihovna, www.liska-evvo.cz/doc/knihovna
- Prodej a distribuce publikací, materiálů a pomůcek k EVVO.
- Krajský Kalendář akcí EVVO ve Zlínském kraji na www.liska-evvo.cz/akce
Přehled akcí v regionu i mimo region. Pozvánky na vaše akce, programy, besedy, výstavy, exkurze, semináře, tábory apod., stejně jako zprávy a fotografie z uskutečněných projektů a akcí ke zveřejnění můžete zasílat na adresu infoevvo@seznam.cz
- Osvětové a informační kampaně, www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane
- Aktuální nabídka vzdělávacích akcí Lísky, pozvánky a přihlášky ke stažení, www.liska-evvo.cz/doc/seminare-a-kurzy-pro-ucitele

Kancelář LÍSKY, z.s. najdete v oranžové rohové budově na Dolním náměstí 429 na Vsetíně, 1. patro (vchod z ulice Mostecká průchozí chodbou budovy PETRKLÍČ do dvora, vchodové dveře jsou ze zadní části oranžové budovy, nebo přímo dvorem kolem budovy OSSZ Vsetín, od řeky Bečvy).

Otevřeno: pondělí – čtvrtek, 8.30–15.00 hodin

Najdete zde Férový obchůdek s fairtradovými výrobky – káva, čaj, kakao, čokolády, sušenky, koření atd., ručně šité Lukášovy hračky a knihovnu s posezením.

www.liska-evvo.cz

Lísku najdete i na FACEBOOKU – přidejte se k našim tématům na stránkách:

Sdružení Líska / Jak učit POLY

Sdružení Líska / Ptáci – žijí tady s námi

Sdružení Líska / Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny

Sdružení Líska / Stromy a my

Sdružení Líska / Poctivě vyrobené, spravedlivě zaplacené

Sdružení Líska / Poctivě vyrobené – podpora regionálních produktů ve ZK

Sdružení Líska / Cesty za poklady ve Zlínském kraji

Rozesílku připravuje a rozesílá LÍSKA, z.s. s finanční podporou Zlínského kraje.

Distribuci pro síť škol Mrkvička a MRKEV zajišťuje ALCEDO – středisko volného času a Plavecká škola Vsetín, www.alcedovsetin.cz

Inovace informačního a komunikačního servisu byla podpořena z Programu Švýcarsko-české spolupráce. Supported by a grant from Switzerland through the Swiss Contribution to the enlarged European Union.

LÍSKA

Zlínský kraj
Kraj bez hranic

Rozesílka LÍSKY 17/2024

strana 20